

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM. PRZYJACIÓŁ ZIEMI
W CZŁUCHOWIE**

na rok szkolny 2020/2021

PROGRAM REALIZACJI WSDZ W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM. PRZYJACIÓŁ ZIEMI W CZŁUCHOWIE

1. Założenia WSDZ
2. Podstawy prawne
3. Cel główny
4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
5. Adresaci działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:
 - 5.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej
 - A) Cel preorientacji
 - B) Treści programowe
 - C) Warunki i sposoby realizacji
 - 5.2 Oddziały edukacji wczesnoszkolnej w klasach I-III
 - A) Cel orientacji zawodowej
 - B) Treści programowe
 - C) Warunki i sposób realizacji
 - 5.3 Oddziały w klasach IV-VI
 - A) Cel orientacji zawodowej
 - B) Treści programowe
 - C) Warunki i sposób realizacji
 - 5.4 Oddziały w klasach VII-VIII
 - A) Cel doradztwa zawodowego
 - B) Treści programowe
 - C) Warunki i sposób realizacji
 - 5.5 Nauczyciele
 - 5.6 Rodzice

6. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ
7. Tabela 1 – program realizacji WSDZ/ zadania doradcy zawodowego przy realizacji programu
8. Sojusznicy – sieć instytucji oraz osób/podmiotów współpracujących ze szkołą
9. Przewidywane efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole
10. Monitoring i ewaluacja WSDZ
11. Załączniki:
 - 11.1 Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VII
 - 11.2 Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VIII
 - 11.3 Harmonogram działań doradcy zawodowego w roku szkolnym 2020/2021

1. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego realizowany w szkole, obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych, stanowi część programu wychowawczo-profilaktycznego. Jego adresatami są nie tylko uczniowie, ale również ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy.

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki i czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony. Zaczyna eksplorować świat zawodów, a także podejmować pierwsze decyzje edukacyjno-zawodowe. Intensywnie nabywa i rozwija kompetencje społeczne. Środowisko szkolne zobowiązane jest wspierać uczniów w samopoznaniu, wdrażać w poczucie odpowiedzialności za własną przyszłość, uczyć perspektywicznego myślenia i umiejętnego planowania. Podejmowane działania i treści przekazywane na godzinach wychowawczych oraz zajęciach przedmiotowych mają za zadanie rozbudzać ciekawość poznawczą dzieci oraz motywację do nauki, kształtować umiejętności i postawy do naturalnej w ich wieku aktywności, mają umożliwić im poznanie interesujących zawodów, pomóc w ukształtowaniu gotowości do wyborów edukacyjnych, przygotować do podejmowania odważnych i samodzielnych decyzji, również nauczyć radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Dbając o prawidłowy rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny naszych uczniów, znacząco przyczynimy się – my, realizatorzy programu WSDZ - do powodzenia na ich dalszej ścieżce edukacyjno-zawodowej.

2. Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
- Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
- Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach.
- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

3. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie dzieci i uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy. Cel główny wskazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo-doradczych.

4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu realizacji WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie oraz przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy/ nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, „Program realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego” oraz koordynuje jego realizację;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego”;
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;

- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania
- z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;

- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele - wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel - bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

5. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:

5.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej

A) Cel preorientacji

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

B) Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;

1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

C) Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane do realizacji:

- podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej);
- podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziałach przedszkolnych w szkole i poza nią.

4.2 Oddziały edukacji wczesnoszkolnej - klasy I-III

A) Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

B) Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

C) Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas I-III jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:

-bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;

-zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;

-zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

4.3 Oddziały klas IV-VI

A) Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

B) Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C) Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.4 Oddziały klas VII-VIII

A) Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

B) Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

C) Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas VII i VIII jest realizowane:

- podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego, gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi;
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;

- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

5.5 Rodzice

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są również rodzice. Działania skierowane do rodziców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2020/2021, sporządzone na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb.

5.6 Nauczyciele

Odbiorcami działań ujętych w WSDZ w szkole są także nauczyciele. Działania skierowane do tej grupy odbiorców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2020/2021.

6. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Metodami diagnozy mogą być:

- badanie ankietowe - ankieta diagnostyczna skierowana do uczniów, rodziców, nauczycieli lub
- rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej,

- rozmowa z rodzicami podczas spotkania z rodzicami,
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej,
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy.

7. Tabela 1: program realizacji Wewnętrzskiego Systemu Doradztwa Zawodowego w roku szkolnym 2020/2021

Adresaci działań	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Termin realizacji działań	Osoby odpowiedzialne
Oddziały przedszkolne szkoły podstawowej	<ul style="list-style-type: none"> •pojęcie „pracy”, omówienie znaczenia pracy w życiu człowieka; •zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami; •rozwijanie zainteresowań i uzdolnień; 	mini wykłady, pogadanki, filmy edukacyjne, techniki plastyczne rozwijające kreatywne myślenie, gry i zabawy, kąciki zawodoznawcze, wystawy prac uczniów	w trakcie bieżącej pracy z dziećmi	wychowawcy oddziałów przedszkolnych
Uczniowie klas I-VI szkoły podstawowej	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnienie znaczenia pracy w życiu człowieka •zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów, jakie człowiek może wykonywać; •pobudzanie kreatywności uczniów odnośnie ich przyszłości; •poszukiwanie przez uczniów odpowiedzi na pytania: co mogę 	mini wykłady, pogadanki, filmy edukacyjne, techniki plastyczne rozwijające kreatywne myślenie, gry i zabawy, kąciki zawodoznawcze, wystawy prac uczniów, metody	w trakcie bieżącej pracy z dziećmi, podczas godzin wychowawczych, zajęć dodatkowych rozwijających uzdolnienia, wycieczek zawodoznawczych	wychowawcy klas nauczyciele przedmiotów, specjaliści, opiekunowie kół

	osiągnąć?/ jakie są moje możliwości?/ czego pragnę?/ co potrafię?/ jakie są moje zdolności? •dysponowanie czasem wolnym, umiejętne organizowanie czasu wolnego.	aktywizujące, inscenizacje i odgrywanie ról, trening umiejętności społecznych, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów/ pasjonatów, wycieczki do firm/ urzędów	oraz spotkań z przedstawicielami różnych zawodów/ pasjonatów	
Uczniowie klas VII-VIII szkoły podstawowej	Realizacja programu autorskiego z zakresu doradztwa zawodowego „Z siłą aktywności ku przyszłości” zawierającego zagadnienia: •odkrywanie i rozwijanie świadomości zawodowej uczniów, planowanie drogi edukacyjno-zawodowej; •podnoszenie świadomości uczniów w braniu odpowiedzialności za indywidualny rozwój osobisty; •motywowanie uczniów do podejmowania dyskusji i refleksji nad wyborem przyszłej szkoły i zawodu;	•konsultacje i porady indywidualne; •diagnoza potrzeb dotyczących tematyki zajęć z doradztwa zawodowego; •diagnoza zainteresowań, mocnych stron; •mini wykłady; •metody audiowizualne (filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne, zasoby internetu);	w trakcie bieżącej pracy z uczniami, podczas godzin wychowawczych, zajęć rozwijających uzdolnienia, wycieczek, zajęć z doradztwa zawodowego, spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, szkół ponadpodstawowych przedstawicielami PUP i PPP	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, specjaliści, opiekunowie kół

	<ul style="list-style-type: none"> •rozbudzanie aspiracji edukacyjno-zawodowych i motywowanie do działania; •wdrażanie uczniów do samopoznania i autorefleksji (poznania wewnętrznego potencjału i własnych zasobów); •kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron; •rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie; •uświadomienie uczniom konieczności uczenia się przez całe życie i dopasowania się do stale zmieniających się potrzeb rynku pracy (konieczność ustawicznego doksztalcania się bądź przekwalifikowania); •wyrabianie szacunku do samego siebie i innych; •poznanie możliwych form zatrudnienia; •poznanie lokalnego i globalnego rynku pracy; •poznanie możliwości dalszego 	<ul style="list-style-type: none"> •metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja); •metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról; •pogadanki; •techniki wzmacniające kreatywne myślenie; •gry symulacyjne i zabawy; •trening umiejętności społecznych; •techniki plastyczne rozwijające kreatywne myślenie; •metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy); •spotkania z przedstawicielami różnych zawodów , PUP/ PPP oraz szkół ponadpodstawowych, absolwentami szkoły; 		
--	--	--	--	--

	<p>kształcenia i doskonalenia zawodowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> •poznanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadpodstawowych; •pogłębienie wiedzy na temat różnorodności zawodów; •pogłębienie wiedzy uczniów na temat: możliwości, zdolności, umiejętności, cech osobowości oraz indywidualnych ograniczeń (np. zdrowotnych) potrzebnej do planowania przyszłej kariery zawodowej; •kreowanie proaktywnych postaw ucznia we współczesnym świecie. 	<ul style="list-style-type: none"> •wycieczki zawodoznawcze do firm/ urzędów; •udział w Targach Nauki i Pracy, w dniach otwartych szkół; •autodiagnoza preferencji edukacyjno-zawodowych; •konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów; •udostępnianie aktualnych informacji edukacyjno-zawodowych. 		
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> •przeprowadzenie diagnozy potrzeb z zakresu doradztwa zawodowego dla rodziców klas VIII; •systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, 		<p>styczeń/luty</p> <p>na bieżąco w trakcie całego roku szkolnego</p>	<p>doradca zawodowy</p> <p>nauczyciele wychowawcy, nauczyciele</p>

	<p>zainteresowaniach, dalszych planach edukacyjno-zawodowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> •organizowanie spotkań doradczych; •udostępnianie publikacji/ literatury z zakresu doradztwa zawodowego, informatorów oraz ulotek z ofertą szkół ponadpodstawowych. 		<p>na bieżąco, w miarę potrzeb</p>	<p>przedmiotów, specjaliści, opiekunowie kół doradca zawodowy</p>
Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> •inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy i organizowanie spotkań; •umożliwienie korzystania nauczycielom ze szkoleń, seminariów organizowanych przez osoby, instytucje edukacyjne i rynku pracy. 		<p>na bieżąco, w miarę potrzeb</p> <p>na bieżąco, w miarę potrzeb; zgodnie z kalendarzem szkoleń PUP, WUP, CEN Gdańsk</p>	<p>Doradca zawodowy, dyrektor</p>

Zadania doradcy zawodowego przy realizacji programu:

- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych przez szkolnego doradcę zawodowego;
- wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat ofert szkół;
- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom oraz ich rodzicom;

- prowadzenie grupowych zajęć, warsztatów aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery podjęciu roli zawodowej;
- kierowanie w sprawach trudnych do specjalistów (w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy);
- wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami;
- współpraca z instytucjami wspierającymi centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, powiatowe urzędy pracy, itp.;
- organizowanie spotkań z pracodawcami, przedstawicielami różnych zawodów;
- udzielanie pomocy uczniom w podejmowaniu decyzji dotyczącej wyboru szkoły i dalszej ścieżki;
- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem z zakresu doradztwa zawodowego, merytoryczna pomoc w konstruowaniu lekcji wychowawczych z zakresu doradztwa zawodowego.

8. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczno-gospodarcze.

Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania.

Szczegółowe zapisy działań tabela 1.

8.1 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Człuchowie/ Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie:

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;

- prowadzenie spotkań z rodzicami.

8.2 Współpraca z powiatowym doradcą zawodowym („Człuchowska Sieć Doradców Zawodowych”)/ doradcą zawodowym Ośrodka Karier:

- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- prowadzenie spotkań z rodzicami;
- prowadzenie szkoleń rady pedagogicznej;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie zajęć grupowych dla uczniów np. grupowa informacja zawodowa, zajęcia warsztatowe.

8.3 Współpraca z lokalnymi regionalnymi pracodawcami zakresie:

- wycieczek zawodoznawczych;
- wizyt studyjnych;
- spotkań z uczniami;
- spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

8.4 Współpraca ze szkołami programowo wyższymi (ponadpodstawowe, centra kształcenia zawodowego):

- w zakresie promocji oferty kształcenia poprzez bezpośrednie spotkania przedstawicieli szkół ponadpodstawowych z uczniami w szkole
- prowadzenie wykładów i warsztatów o charakterze zawodoznawczym;

- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VIII.

9. Przewidywane efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole:

- kształtowanie aktywności zawodowej uczniów – nabycie kompetencji niezbędnych do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych;
- nabycie umiejętności dokonania samooceny i autoprezentacji – świadomość swoich mocnych stron, uzdolnień, kompetencji oraz własnych zasobów;
- zrozumienie mechanizmów rynku pracy, nabycie wiedzy na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy;
- zrozumienie roli kształcenia ustawicznego – świadomość konieczności uczenia się przez całe życie;
- dostęp do aktualnych informacji edukacyjno-zawodowych dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
- poznanie możliwości kształcenia po szkole podstawowej oraz zasad rekrutacji do szkół ponadpodstawowych;
- pomoc rodzicom/ opiekunom prawnym w kształtowaniu właściwych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;
- świadomość planowania swoich działań i odpowiedzialność ponoszenia konsekwencji złych decyzji;
- świadomość podejmowania przemyślanych, trafniejszych decyzji dalszego kształcenia się;
- wspieranie motywacji wewnętrznej uczniów.

10. Monitoring i ewaluacja WSDZ

Za monitoring realizacji programu WSDZ odpowiada bezpośrednio szkolny doradca zawodowy, który na bieżąco monitoruje realizację działań i odnotowuje ewentualne uwagi co do ich realizacji.

Ewaluacja realizacji programu WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje zajęć/ warsztatów/ rozmów doradczych były adekwatne do oczekiwań i potrzeb uczniów oraz ich rodziców.

Ewaluacja jest prowadzona co roku, na podstawie m.in.:

- rozmów z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz z uczniami;
- oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- sprawozdania z pracy doradcy zawodowego/osoby realizującej orientację zawodową w klasach I-III;
- bieżącej dokumentacji prowadzonej przez wychowawców i nauczycieli dotyczącej przeprowadzonych działań z zakresu doradztwa zawodowego w klasach IV-VI;
- oceny zajęć prowadzonych w klasach VII-VIII z doradztwa zawodowego.

Doradca zawodowy zobowiązany jest do sporządzenia zbiorczego sprawozdania z realizacji programu WSDZ w szkole, przedstawia go Dyrektorowi Szkoły i Radzie Pedagogicznej z końcem roku szkolnego.

11. Załączniki:

11.1 Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VII w roku szkolnym 2020/2021

Lp.	Temat	Termin realizacji	Ilość godzin
1.	Zasady pracy na zajęciach z doradztwa		

	zawodowego – diagnoza potrzeb uczniów.	wrzesień 2020	1
2.	Poznajmy się!	wrzesień 2020	1
3.	Moje portfolio.	wrzesień 2020	1
4.	Wszyscy jesteśmy zdolni!	wrzesień 2020	1
5.	Jaki jestem? Oto jest pytanie!	październik 2020	2
6.	Czy współpraca się opłaca?	październik 2020	2
7.	Zainteresowania – inspiracja do działania i sposób na relaks.	listopad 2020	1
8.	Moje mocne i słabe strony.	listopad 2020	2
9.	Organizacja czasu wolnego – pułapki czasowe.	listopad 2020	2
10.	Poznajemy zawody.	grudzień/styczeń 2021	3
11.	Autoprezentacja – podsumowanie wiedzy o sobie.	styczeń 2021	2

11.2 Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VIII w roku szkolnym 2020/2021

Lp.	Temat	Termin realizacji	Ilość godzin
1.	Zasady pracy na zajęciach z doradztwa zawodowego w kl.8 – diagnoza potrzeb uczniów.	luty 2021	1
2.	Kim jesteśmy?	luty 2021	1

3.	Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową?	marzec 2021	1
4.	Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa.	marzec 2021	1
5.	Jeden zawód – kilka dróg.	marzec 2021	1
6.	Kwalifikacje i kompetencje.	marzec 2021	1
7.	Decyzje – szanse czy ograniczenia?	kwiecień 2021	1
8.	Zawody przyszłości.	kwiecień 2021	1
9.	Curriculum vitae – co powinno zawierać?	kwiecień 2021	1
10.	Szkoły ponadpodstawowe wokół – spotkania z przedstawicielami szkół średnich.	kwiecień/maj 2021	1
11.	Zmiana – stały element życia.	maj 2021	1
12.	Co jest dla mnie ważne w pracy?	maj 2021	1
13.	Stres – wróg czy przyjaciel?	maj 2021	1
14.	Motywacja – co to jest i po co?	maj/czerwiec 2021	1
15.	Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa.	czerwiec 2021	2

11.3 Harmonogram działań doradcy zawodowego w roku szkolnym 2020/2021

Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin
Diagnoza potrzeb z zakresu doradztwa zawodowego uczniów/ rodziców (w celu dostosowania do ich oczekiwań oferty edukacyjnej szkoły)	doradca zawodowy wychowawcy klas	wrzesień styczeń/luty
Sporządzenie gazetki informacyjnej pod hasłem „Bank dobrych miejsc” – miejsc/ instytucji, w których uczniowie mogą rozwijać swoje pasje i	doradca zawodowy	listopad/grudzień

spędzać kreatywnie swój wolny czas		
Sporządzenie gazetki informacyjnej na temat możliwych ścieżek kształcenia oraz ofert edukacyjno-zawodowych szkół ponadpodstawowych	doradca zawodowy pedagog szkolny	kwiecień/maj
Indywidualne porady edukacyjne i zawodowe udzielane uczniom oraz ich rodzicom	doradca zawodowy	cały rok szkolny, w miarę potrzeb
Organizowanie wyjazdów uczniów na Powiatowe Targi Nauki i Pracy powiatu człuchowskiego	doradca zawodowy pedagog szkolny	zgodnie z kalendarzem opracowanym przez PUP
Organizowanie wyjazdów uczniów do szkół ponadpodstawowych	pedagog szkolny doradca zawodowy	kwiecień/maj
Organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów	doradca zawodowy wychowawcy klas	cały rok szkolny, w miarę potrzeb i możliwości
Organizowanie wycieczek zawodoznawczych (do firm, urzędów, zakładów pracy)	wychowawcy klas doradca zawodowy	cały rok szkolny, w miarę potrzeb i możliwości
Zachęcanie i angażowanie młodzieży i dzieci do umiejętnego spędzania wolnego czasu (przedmiotowe koła zainteresowań, zajęcia sportowe i artystyczne)	nauczyciele - opiekunowie kół zainteresowań	cały rok szkolny
Współpraca z innymi instytucjami (szkoły ponadpodstawowe, PUP, biblioteka miejska/pedagogiczna, MDK)	doradca zawodowy	cały rok szkolny w miarę potrzeb
Gromadzenie i aktualizacja informacji edukacyjnych (bieżące aktualizowanie informacji m.in. poprzez stronę internetową szkoły)	doradca zawodowy pedagog szkolny administrator szkolnej strony internetowej	cały rok szkolny

Rozwijanie wiedzy i umiejętności z zakresu doradztwa zawodowego (udział w szkoleniach, warsztatach, spotkaniach Człuchowskiej Sieci Doradców Zawodowych)	doradca zawodowy	cały rok szkolny, wg potrzeb
--	------------------	------------------------------

Opracowała: Krystyna Bill – szkolny doradca zawodowy